

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ПРЕДМЕТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до п. 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» структура та тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>).

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану (Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022), Міністерство освіти і науки України рекомендує організувати освітній процес у дистанційному форматі (рекомендації зазначені у листі Міністерства освіти і науки України від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу»).

Під час організації дистанційної форми навчання необхідно керуватися Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання». Нагадуємо, що дистанційне навчання може відбуватися у асинхронному або синхронному режимах. Асинхронний режим – це взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо. Синхронний режим – це взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференцій (<https://cutt.ly/zDY2Bdp>).

Звертаємо увагу, що питання організації виконання освітньої програми, навчального плану та освітнього процесу є внутрішнім питанням кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників. Тому, учителі, під час дистанційного навчання, мають вжити заходів щодо виконання календарно-тематичних планів із дотриманням вимог державних стандартів загальної середньої освіти шляхом використання технологій дистанційного навчання та, за потреби, ущільнення відповідного матеріалу (на розсуд учителя) й винесення окремих питань на самостійне опрацювання з організацією повторення окремих тем на початку наступного навчального року.

Беручи до уваги складність підготовки вчителів до навчальних занять та труднощі, що виникають в учасників освітнього процесу під час воєнного стану (одночасний вихід у інтернет-мережу, повідомлення щодо повітряної тривоги, перебої зі світлом тощо), рекомендуємо розробити інформаційні картки до уроків хімії, які б дали можливість опанувати навчальний матеріал в обох режимах

навчання. Пропонуємо до них включити наступні складові: очікувані результати, вивчення нового матеріалу (відеоуроки або відеороз'яснення теоретичного матеріалу – можна використовувати платформу Всеукраїнської школи онлайн, YouTube-канал Міністерства освіти і науки України; учительські презентації; відеодосліди – можна використовувати розміщені на YouTube-каналах після попереднього опрацювання їх учителем; зміст параграфу підручника з хімії тощо), первинне засвоєння знань (складання структурно-логічної схеми, листа опорного сигналу, конспекту уроку тощо), вторинне засвоєння знань (виконання тренувальних вправ різного формату за темою уроку), саморефлексія. У якості прикладу пропонуємо використати інструктивну картку наведену нижче.

Інструктивна картка до уроку (приклад)

**Тема уроку: Хімічні властивості кисню: взаємодія з простими речовинами.
Реакція сполучення. Поняття про оксиди**

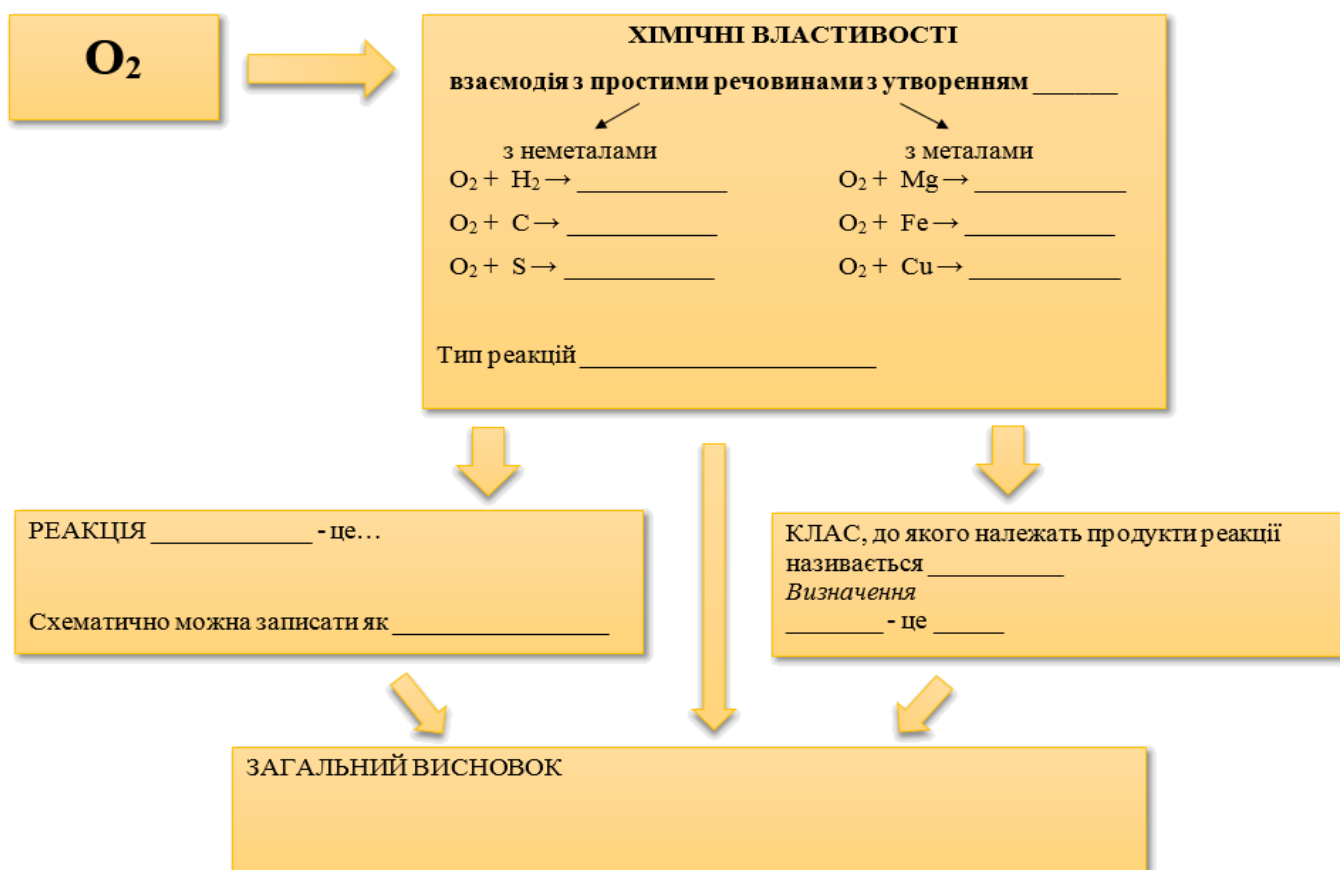
Очікувані результати	– <i>називає</i> склад молекул кисню, оксидів; – <i>пояснює</i> суть реакції сполучення; – <i>наводить приклади</i> оксидів, реакцій сполучення; – <i>розрізняє</i> реакції розкладу і сполучення; – <i>характеризує</i> хімічні властивості кисню; – <i>складає</i> формули оксидів за валентністю; рівняння реакцій кисню з воднем, вуглецем, сіркою, магнієм, залізом, міддю; – <i>робить висновки</i> на основі спостережень.
----------------------	---

Інструктивна картка до уроку

1.	Запиши у робочому зошиті з хімії тему уроку. Під час вивчення цієї теми ти дізнаєшся	
2.	А Переглянь відеоурок/відеороз'яснення з теми за покликанням	наприклад https://www.youtube.com/watch?v=I5hENfrPX9I
	Переглянь матеріал уроку, що розміщений на платформі Всеукраїнської школи онлайн (відеоматеріал, друкований конспект уроку)	наприклад https://cutt.ly/ZDQ2cra
3.	Б Опрацюй зміст параграфу ____ на с. ____ підручника з хімії (автор _____)	Покликання на електронний варіант підручника (за потреби)
4.	В Опрацюй презентацію (за наявності)	Покликання на презентацію
5.	Г Переглянь демонстраційні відеодосліди “Спалювання простих речовин” за покликанням (у випадку відсутності їх у матеріалах відеоуроків)	Покликання на відеодосліди

6. Використовуючи зміст параграфу підручника з хімії та додаткові джерела інформації (відеоуроки, презентацію тощо), заповніть запропоновану СЛС: закінчіть схеми хімічних реакцій, що характеризують хімічні властивості кисню, дайте назву типу реакції, яка при цьому відбувається та зазначте клас сполук, до якого належать продукти реакцій; запишіть визначення цього типу реакції та класу сполук, що утворюється в результаті її перебігу; сформулюйте висновок

Структурно-логічна схема до уроку

7.	Для закріплення (осмислення) матеріалу виконай: А завдання в підручнику № _____ на с. _____	
	Б тестові завдання № 1-5 з посібника «Тестові завдання. 7 клас» на с. 59-60 (І варіант), що розміщений за покликанням (запиши номер питання та літеру, що відповідає варіанту відповіді)	https://cutt.ly/ihz1Nlb
	В тестові завдання № 1-5, що розміщені в матеріалах до уроку на платформі Всеукраїнської школи онлайн	https://cutt.ly/WDWwbkM
	Г завдання з інтернет-сервісу за покликанням (завдання, що розроблені вчителем на онлайн-платформах)	наприклад LearningApps.Org

	Відповіді/виконані завдання надішли (фото, скріншот, пошта, тощо – учитель обирає варіант зворотного зв'язку, за яким працює з учнями)
8.	Саморефлексія Прочитай очікувані результати, наведені на початку інструктивної картки до уроку, та з'ясуй, які питаннями ти засвоїв добре, а над якими потрібно додатково попрацювати. Якщо у тебе виникли запитання, надішли запит учителю на консультацію (прописати яким чином!!!).

У запропонованому прикладі інструктивної картки наведено різні варіанти матеріалів для вивчення нової теми та осмислення знань, що можна використати як під час уроку в синхронному режимі, так і під час асинхронного режиму навчання (шляхом самостійного опрацювання учнями). Учителю, на власний розсуд, може обрати найбільш доцільні пропозиції з урахуванням рівню підготовки дітей.

Нагадуємо, що електронні версії підручників з хімії різних авторських колективів можна знайти на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» у вкладці «Підручники» – «Електронні версії підручників» (<https://cutt.ly/bDURYfa>), структурно-логічні схеми та збірники тестових завдань – на сайті Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти у вкладці «Мобільна сторінка методиста» – «Учителю хімії» (<https://cutt.ly/fDPFLir> та <https://cutt.ly/SDPGyJc>).

Також, звертаємо увагу, що для проведення демонстраційних дослідів, практичних та лабораторних робіт можна скористатися інтернет-підтримкою до підручника «Хімія» авт. О.В. Григоровича. За допомогою QR-кодів, розміщених поряд з кожною лабораторною та практичною роботою, можна переглянути відеодосліди та виконати відповідні завдання. Також, окремі досліди можна переглянути на YouTube-каналі «Досліди з хімії для зручного навчання» (<https://cutt.ly/qDPJtnj>).

Трансформація підходів до організації процесу навчання в умовах воєнного стану, у якому зараз перебуває Україна, можлива, виходячи з можливостей та потреб кожного регіону.

Методист з хімії навчально-методичного
відділу координації освітньої діяльності
та професійного розвитку Сумського ОІППО

А.В. Метейко